

HELEN LEVITT

KBr Fundación MAPFRE

KBr Fundación MAPFRE

HELEN LEVITT

Comissari: Joshua Chuang

Dates: Del 24 de setembre a l'1 de febrer de 2026

Adreça: KBr Fundació MAPFRE

Avinguda del Litoral, núm. 30, 08005 Barcelona

Imatges en alta resolució:

D'1 a la 10 <https://noticias.fundacionmapfre.org/wp-content/uploads/2025/09/IdP-HELEN-LEVITT1.zip>

De la 11 a la 20 <https://noticias.fundacionmapfre.org/wp-content/uploads/2025/09/IdP-HELEN-LEVITT-2.zip>

Comunicació Fundación MAPFRE

Alejandra Fernández Martínez

690049112alejandra@fundacionmapfre.org

Imatge de la portada:

Helen Levitt

New York, c. 1942

Gelatin Silver Print

© Film Documents LLC, courtesy Zander Galerie, Cologne

DESTACAT

Fundación MAPFRE presenta la primera exposició de Helen Levitt (Nova York, 1913-2009) feta a partir de l'estudi dels arxius de l'artista, que només s'han pogut consultar recentment. Es tracta d'una mostra que es podrà visitar al Centre de Fotografia KBr de Barcelona i més endavant viatjarà a Madrid, a les sales del Paseo de Recoletos, 23.

CLAUS

Fotografies enigmàtiques

Les imatges de Helen Levitt posseeixen una qualitat misteriosa que en fa autèntics enigmes visuals. La seva mirada única i personal transforma escenes quotidianes en composicions difícils de definir, la qual cosa provoca una connexió immediata amb l'espectador, fins i tot quan no hi ha una narrativa clara que les expliqui.

Una pionera amb veu pròpia

Helen Levitt va ser una de les primeres dones que es van obrir camí en el món de la fotografia, especialment en l'àmbit de la fotografia de carrer. Sempre va evitar construir una narrativa explícita en la seva feina i s'estimava més no parlar de les seves imatges. Aquesta decisió, lluny de restar-li valor, és una de les claus que fan la seva obra tan interessant. Malgrat aquesta reserva, les seves fotografies aconsegueixen connectar amb l'espectador gràcies a les emocions universals que transmeten.

BIOGRAFIA

Helen Levitt (1913-2009) va néixer a Bensonhurst, un barri de Brooklyn, en el si d'una família d'origen rus-jueu. Des de jove va mostrar una gran sensibilitat artística, alimentada pel seu amor pel cinema mut, la literatura i les arts escèniques. Tot i que va abandonar la secundària abans de graduar-se, la seva curiositat la va dur a explorar el món de la imatge des de ben aviat.

La començar la seva formació en fotografia com a aprenenta a un estudi del Bronx, on va adquirir coneixements tècnics fonamentals. El 1934 es va comprar la primera càmera i, poc després, va entrar a la New York Film and Photo League, un col·lectiu compromès amb el canvi social per mitjà de la imatge. Va ser allà que va conèixer Henri Cartier-Bresson, la influència del qual va ser decisiva perquè Levitt es dediqués a la fotografia de manera independent.

Entre el 1938 i el 1942, Levitt va fer moltes de les imatges que la consagrien com una de les grans fotògrafes del segle xx. Va recórrer barris com Spanish Harlem, el Lower East Side o Brooklyn documentant-ne la vida quotidiana al carrer, especialment la de la canalla, amb una mirada sensible i sense artificis. La seva obra es va començar a difondre en revistes com *Fortune* i *PM*, i el 1943 el Museum of Modern Art (MoMA) de Nova York li va dedicar la seva primera exposició individual.

Al llarg de la seva carrera, Levitt també va experimentar amb el cinema i la fotografia en color. Des de mitjans de la dècada del 1940 va rodar al carrers de Nova York un documental que finalment esdevindria la pel·lícula *In the Street*, mentre que com a directora de fotografia va col·laborar a *The Quiet One*. El 1959 li van atorgar una beca Guggenheim per explorar noves tècniques cromàtiques. Encara que el 1970 un robatori va fer desaparèixer una gran part de la seva obra en color, un any després va tornar a la fotografia i el 1974 el MoMA va projectar una selecció de les seves positives.

Durant les dècades següents, Levitt va continuar fent fotografies de manera intermitent, tornant al blanc i negre i explorant nous escenaris, com el metro de Nova York o zones rurals del nord-est estatunidenc. La seva obra, marcada per l'ambigüitat i l'emoció continguda, ha estat reconeguda per la seva capacitat de copsar moments fugaçs de connexió humana en entorns urbans complexos.

L'EXPOSICIÓ

Helen Levitt, que es dedicava a la seva feina a temps complet, no va començar a obtenir el reconeixement públic fins a una edat avançada. Malgrat que el seu nom s'associa a la «fotografia de carrer», ja que van ser els carrers de la seva ciutat natal els que van proporcionar el context per a la producció de les seves imatges, al llarg de la seva trajectòria va fer incursions en el cinema, va visitar Mèxic i va abordar també la fotografia en color. Les seves imatges, gairebé sempre ambigües i misterioses, tot i que d'entrada no ho semblin, es distingeixen també per la seva espontaneïtat, la seva simpatia i la seva sensibilitat. Els gestos en moviment i la complicitat entre les persones que capta amb la càmera van molt més enllà allà de la tendència a «fotografiar criatures» que molts crítics van assenyalar en l'artista després de la seva primera exposició al MoMA el 1943, titulada *Helen Levitt: Photographs of Children*.

El conjunt de l'obra de Levitt excedeix àmpliament aquest darrer aspecte, ja que mostra la seva acceptació dels plaers, els terrors i la complexitat de l'existència en totes les edats, trets que sovint passem per alt quan estem immersos en la crua realitat del paisatge urbà.

La mostra fa un ampli recorregut per la trajectòria de Levitt amb nou seccions i unes 220 fotografies. Inclou obres inèdites, així com les fotografies fetes a Mèxic el 1941 i bona part del seu treball en color, que l'autora va abordar a partir de la dècada del 1950. A més, s'hi presenten la seva pel·lícula *In the Street*, dirigida per ella mateixa juntament amb Janice Loeb i James Agee, i una projecció de les seves diapositives en color.

Primeres obres / Gitanos / Dibuixos amb guix

Les imatges que es conserven del primer any de Levitt amb la seva Leica revelen els intents de l'artista per definir el rumb que volia prendre amb la seva feina. De vegades potenciava l'aspecte melangiós en escenes amb homes corbs, ajupits o postrats. En altres casos la seva obra semblava caminar cap al documental, però sempre amb imatges carregades d'ambivalència.

El 1937 el New York City Federal Art Project la va contractar com a mestra d'art a una escola d'East Harlem. Levitt es va sentir atreta pels dibuixos amb guix que trobava en el seu trajecte cap a la feina, fets per les criatures al carrer, en una època en què l'art folklòric i primitiu estava en ple apogeu als Estats Units.

Helen Levitt
New York, c.1938
Gelatin Silver Print
© Film Documents LLC, courtesy Zander Galerie, Cologne

A partir d'aquell moment, i durant tota una dècada, l'artista va documentar aquesta mena de *grafitti* mitjançant fotografies en les quals sovint apareixen aquests joves dibuixant o posant al costat de les seves intervencions, una manera d'ampliar i habitar de manera real i imaginada l'espai urbà.

A finals del 1937 o començaments del 1938 Levitt va voler contactar, per mostrar-li la seva obra, amb el fotògraf Walker Evans, el qual la va animar en la seva feina i la va incloure en el seu cercle. Segurament va ser ell qui li va parlar del visor que feia servir en la seva Leica, que li permetia mirar en una direcció mentre la càmera apuntava en una altra. Les fotografies de famílies gitanes, tant a l'aire lliure com a dintre de casa seva, que Levitt va fer durant aquest període les va prendre amb la càmera de 4 × 5 polzades i el trípod de d'Evans.

Helen Levitt

New York, c. 1939

Gelatin Silver Print

© Film Documents LLC, courtesy Zander Galerie, Cologne

1938-1940 / Ciutat de Mèxic

A més de Walker Evans, el 1935 Levitt va conèixer Henri Cartier-Bresson, que admirava profundament. Inspirada per ell, l'artista va decidir fer-se fotògrafa independent. Des d'aleshores i fins al 1942, va fer la major part de les fotografies per les quals després seria reconeguda i en les quals gairebé sempre destaca una certa ambigüitat. No li interessaven la gran metròpoli ni la gent acabada i glamurosa, sinó els barris de classe treballadora on vivien les persones corrents, les relacions que s'hi establien entre elles i amb el seu entorn. Eres imatges preses a barris d'immigrants, amb adults que xerraven davant de casa seva, mares que treien el cap per la finestra, criatures que jugaven i corrien per solars i voreres o es refrescaven de la calor de l'estiu novaiorquès a les boques d'incendis.

El 1941, Levitt va passar cinc mesos a Mèxic, la qual cosa va suposar un punt d'inflexió en la seva carrera artística. A la capital mexicana també va fer fotografies de carrer, però en elles, a diferència de les que havia fet a Nova York, no existeix la sensació de joc o lirisme, sinó que es tracta d'escenes de gran cruesa, en bona part d'indigents i de les capes més baixes de la societat.

Helen Levitt

Mexico City, 1941

Gelatin Silver Print

© Film Documents LLC, courtesy Zander Galerie, Cologne

A Way of Seeing

Cap al 1946, James Agee, aleshores crític de cinema i amic de Levitt, va tenir la idea de fer una publicació amb les fotografies de l'artista i va escriure un text al voltant de la seva feina en què defenia que Levitt no tenia interès només per captar la vida de criatures de classe baixa a la gran ciutat, un dels aspectes que alguns crítics ressaltaven de la seva obra, sinó que també explorava temes més sobris, a l'estil d'Edward Hopper, com ara la malenconia, l'alienació i les relacions a la gran ciutat.

Helen Levitt
New York, c.1940
Gelatin Silver Print
© Film Documents LLC, courtesy Zander Galerie, Cologne

Finalment el llibre, *A Way of Seeing*, no va veure la llum fins a dues dècades després, ja que la mort sobtada d'Agee en va retardar la publicació. Els cossos aïllats, els gestos i els llocs de les fotografies escollides per Levitt generen una sensació d'espontaneïtat, gairebé com si es tractés d'«una dansa coreografiada» per l'autora.

Color / Metro / Anys 1980-1990

Helen Levitt
New York, 1971
Dye transfer
© Film Documents LLC, courtesy Zander Galerie,
Cologne

A finals del 1958, Levitt va demanar una beca Guggenheim, per tercera vegada, per experimentar amb «les tècniques més noves de la fotografia en color» i l'any següent la va aconseguir. L'artista va continuar treballant igual que si ho fes en blanc i negre en una època en què l'ús del color no era habitual; a més, la pel·lícula que feia servir (diapositives) tenia un cost molt elevat per ella. Durant aquests anys, i més tard, a les dècades del 1970 i el 1980, Levitt va fer fotos en color als carrers de Nova York, en alguns dels barris més perillosos de la ciutat en aquell moment, com el Bronx.

Les imatges que feia, però, no copsaven els aspectes més durs ni commovedors. Al contrari, se centraven en la vida quotidiana dels habitants d'aquells barris. Gent asseguda als graons de davant de les cases o xerrant mentre la canalla jugava. Com

afirma Joel Sternfeld, «els personatges de Levitt tenen enginy, dignitat i una humanitat senzilla que és preciosa, en el millor sentit de la paraula». Les imatges en color que havia pres el 1959 i el 1960 es van presentar al MoMA el 14 de març del 1963, juntament amb les d'altres dos artistes, en una «projecció de diapositives» titulada *Tres fotògrafs en color*.

Durant la dècada del 1960 Levitt va deixar de fer fotos, però el 1970 un lladre va entrar al seu pis i va robar una capellera que contenia la majoria de la seva feina en color fins aleshores. Llavors hi va tornar i el 1974 John Szarkowski, el conservador en cap de fotografia del MoMA, va projectar durant tres setmanes quaranta de les fotografies de l'artista en format de diapositiva. Amb el temps, Levitt va positivar la majoria d'aquesta selecció mitjançant el procés de transferència de tints, que va donar lloc a colors densos a la roba i la pell dels subjectes fotografiats. Des de mitjans de la dècada del 1970 fins a començaments de la del 1990, l'artista va continuar fotografiant de manera intermitent, va tornar al blanc i negre, va fer fotos al metro, a Brooklyn, a Nova Jersey i a New Hampshire, antes de quedar limitada per l'edat i per un emfisema amb el qual convivia des de feia temps.

Helen Levitt

New York, 1975

Gelatin Silver Print

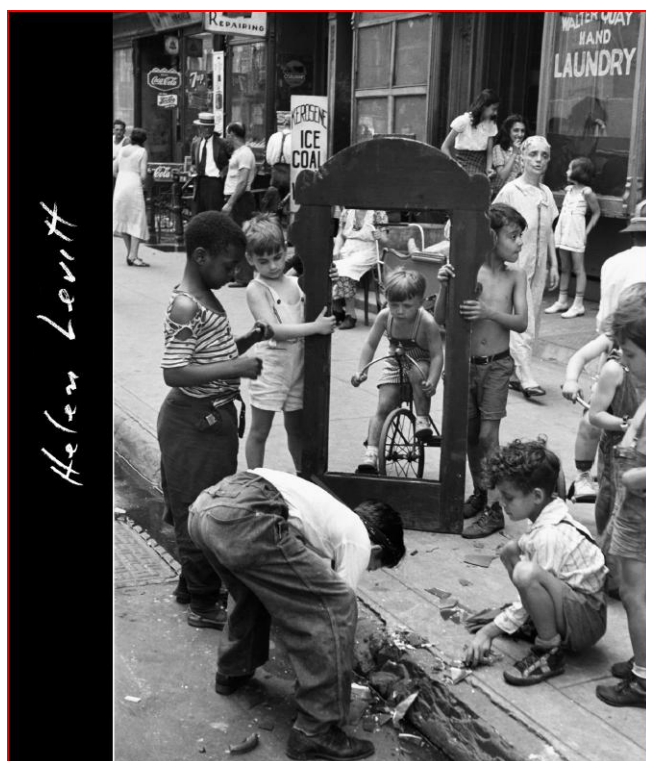
© Film Documents LLC, courtesy Zander Galerie, Cologne

In the Street

Després d'haver treballat en el món del cinema com a aprenenta de Helen van Dongen en el muntatge del documental *The Spanish Earth* (1937), supervisat per Luis Buñuel, aleshores exiliat, va fer juntament amb la seva amiga poeta Janice Loeb i amb James Agee una pel·lícula muda en blanc i negre de caràcter experimental que, en realitat, era una prolongació en moviment de la seva producció fotogràfica. Aquest curtmetratge sense so es va projectar per primer cop el 1949 a Provincetown (Massachusetts), amb el títol de *104th Street. Notes for a Documentary*. El 1952, després d'afegir-hi un acompanyament de piano d'Arthur Kleiner, es va distribuir amb el títol d'*In the Street*.

CATÀLEG

Amb motiu de l'exposició es publica un catàleg que reproduïx totes les obres exposades. A més, inclou assajos del comissari, Joshua Chuang, i d'altres especialistes en història de l'art i de la fotografia: Lauren Graves, Elizabeth Gand, Monica Bravo, Anne Bertrand, Freya Field-Donovan i Joel Sternfeld. Aquest catàleg està coeditat per Thames & Hudson en anglès.

INVITATS KBr

Coincidint amb la presentació de l'exposició, Invitats KBr presenta una conferència del comissari de la mostra, Joshua Chuang, sobre la vida i obra de Helen Levitt. La trobada tindrà lloc el 23 de setembre a les 19.30 hores.

ART EN DIGITAL

Art en Digital va néixer amb la intenció d'invitar el públic a acostar-se a les exposicions de la Fundació des de perspectives no habituals de la mà d'un ampli i divers conjunt d'invitats: els propis artistes, comissaris de les exposicions, joves creadors de diferents àmbits de la cultura (arts plàstiques, fotografia, còmic, música...), professors, crítics, historiadors, escriptors, etc.

En aquest cas, la protagonista de la nostra peça d'Art en Digital serà Malén Denis, autora i directora creativa, que a través d'un micro assaig poètic-filosòfic en format de vídeo reinterpreta l'obra de Helen Levitt traslladant la seva mirada de Nova York als carrers de Barcelona.

INFORMACIÓ PRÀCTICA

Avinguda Litoral, 30 08005 Barcelona

Mail: infokbr@fundacionmapfre.org

Telèfon: +34 93 272 31

<https://kbr.fundacionmapfre.org>

X: @KBrfmapfre

Instagram: @KBrfmapfre

facebook.com/fundacionmapfrecultura

HORARI GENERAL:

Fins al 30 de setembre

Dilluns (excepte festius): Tancat

Dimarts a diumenges (i festius): 11:00 – 20:00 hores

Últim accés: 30 minuts abans del tancament.

La sala comença a desocupar-se 10 minuts abans del tancament.

De l'1 d'octubre al 31 de març

Dilluns (excepte festius): Tancat

Dimarts a diumenges (i festius): 11:00 – 19:00 hores

Últim accés: 30 minuts abans del tancament. La sala comença a desocupar-se 10 minuts abans del tancament.

AUDIOGUIES:

Disponibles en castellà, català i anglès. Format en línia, accessible a través del mòbil.

Disponible també en dispositiu auditiu obtingut a la sala (subjecte a disponibilitat).